

POWIATOWY URZĄD PRACY

41-902 Bytom, ul. Łagiewnicka 15, tel./fax 032 281-70-19, 281-33-07

RAPORT - II/P/2010

Monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych

Bytom, marzec 2011r.

SPIS TREŚCI

1. WSTĘP
2. PODSTAWOWE INFORMACJE O RYNKU PRACY W BYTOMIU
3. ANALIZA BEZROBOCIA WEDŁUG ZAWODÓW (GRUP ZAWODÓW)
4. ANALIZA NAPŁYWU BEZROBOTNYCH WEDŁUG ZAWODÓW (GRUP ZAWODÓW)
5. ANALIZA OFERT PRACY WEDŁUG ZAWODÓW (GRUP ZAWODÓW)
6. ANALIZA ZAWODÓW DEFICYTOWYCH I NADWYŻKOWYCH
7. WNIOSKI

1. WSTĘP

Zgodnie z ustawą z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (tekst jednolity Dz. U. z 2008 r. Nr 69, poz. 415 z późniejszymi zmianami) jednym z zadań w zakresie polityki rynku pracy jest opracowywanie analiz i sprawozdań rynku pracy, w tym prowadzenie monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych. Raport pełni dwie funkcje: z jednej strony opisuje rzeczywistość lokalnego rynku pracy, koncentrując się na różnych aspektach jego nierównowagi, z drugiej zaś pozwala na formułowanie ocen i wniosków dotyczących szkolenia bezrobotnych, poradnictwa zawodowego i służyć ma pełniejszemu dopasowaniu popytu na pracę i podaży pracy.

Celem niniejszego opracowania jest sformułowanie wniosków, ocen oraz prognoz niezbędnych do prawidłowego wykonywania zadań urzędu pracy. Szczegółowe cele w tym zakresie to:

- określenie odpowiednich kierunków szkolenia dla bezrobotnych zapewniających większą efektywność organizowanych szkoleń;
- planowanie działań w zakresie przeciwdziałania bezrobociu;
- ułatwienie realizacji programów aktywizacji osób długotrwale bezrobotnych w celu promowania ich ponownego zatrudnienia;
- merytorycznego uzasadnienia realizacji projektów współfinansowanych ze środków Unii Europejskiej.

Poprzez wskazanie kierunków rozwoju rynku pracy oraz ukazanie zmian zarówno w strukturze zarejestrowanych osób bezrobotnych jak i w strukturze składanych przez pracodawców ofert pracy, niniejsza analiza może okazać się pomocna dla organów administracji samorządowej, pracodawców oraz dyrektorów szkół ponadgimnazjalnych. Może bowiem ułatwić podjęcie decyzji o wyborze zawodu przez osoby uczące się, kierunku zmiany doskonalenia zawodowego, uruchomieniu nowego kierunku kształcenia, jak również wskazać w jakich zawodach najłatwiej na lokalnym rynku pracy o pracowników.

Niniejsze opracowanie zawiera analizę skali i struktury bezrobocia w grupach i zawodach oraz popytu na pracę dla poszczególnych zawodów z punktu widzenia zgłaszanych ofert pracy. Bada także zawody wykazujące deficytowość lub nadwyżkę pracowników oraz określa kierunki zmian w odniesieniu do kierunków kształcenia na poziomie szkoły oraz szkoleń na poziomie urzędów pracy i innych instytucji

szkoleniowych, aby wpływały one w sposób korzystny na procesy zachodzące na rynku pracy.

Zawody deficytowe i nadwyżkowe zostały wyznaczone w oparciu o wskaźnik szansy uzyskania oferty pracy. Przez zawód deficytowy należy rozumieć zawód, na który występuje na rynku pracy wyższe zapotrzebowanie niż liczba poszukujących pracy w tym zawodzie. Przez zawód nadwyżkowy należy rozumieć zawód, na który występuje na rynku pracy mniejsze zapotrzebowanie niż liczba osób poszukujących pracy w tym zawodzie. Natomiast przez zawód w równowadze należy rozumieć zawód, na który występuje na danym rynku pracy takie samo zapotrzebowanie, jak liczba osób poszukujących pracy w tym zawodzie.

2. PODSTAWOWE INFORMACJE O RYNKU PRACY W BYTOMIU – STAN NA 31.12.2010 r.

W Bytomiu na koniec grudnia 2010 r. zarejestrowanych było **9.879** osób. Stopa bezrobocia na koniec grudnia wyniosła **17,4%**. Jest ona jedną z największych w województwie śląskim.

Tabela 1. Bezrobotni – ogółem.

Miesiąc	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
Zarejestrowane osoby	9.557	9.931	9.998	9.830	9.693	9.465	9.317	9.240	9.516	9.557	9.302	9.879
Stopa procentowa [%]	17,0	17,6	17,7	17,4	17,2	16,8	16,6	16,5	16,9	17,0	16,5	17,4

Osoby, które dotychczas nie pracowały, to 19,4% (stan na grudzień 2010 r.), ogółem zarejestrowanych osób w Bytomiu. Liczba ta stanowi blisko 1/5 wszystkich osób zarejestrowanych.

Tabela 2. Osoby dotychczas niepracujące.

Miesiąc	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
Zarejestrowane osoby	1.963	1.983	1.964	1.888	1.855	1.821	1.841	1.843	1.983	1.942	1.873	1.915
Procent z ogółu [%]	20,5	19,9	19,6	19,2	19,1	19,2	19,8	19,9	20,8	20,3	20,1	19,4

Osoby pozostające długo bez pracy, to osoby, które z różnych przyczyn mają bardzo zaniżoną motywację do wprowadzenia zmian w swoim życiu. Na koniec grudnia ubiegłego roku stanowiły one 52,1% ogółu osób zarejestrowanych w Bytomiu.

Tabela 3. Długotrwale bezrobotni.

Miesiąc	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
Zarejestrowane osoby	4.501	4.413	4.456	4.411	4.447	4.399	4.451	4.511	4.667	4.780	4.680	5.145
Procent z ogółu [%]	47,1	44,4	44,6	44,9	45,9	45,8	47,8	48,8	49,0	50,0	50,3	52,1

Brak kwalifikacji zawodowych skutecznie uniemożliwia znalezienie zatrudnienia. Jest także dużym utrudnieniem w świadczeniu pomocy przez służby Powiatowego Urzędu Pracy. Średni procent osób bez kwalifikacji zawodowych za rok 2010 wyniósł 35,2%, co stanowi ponad 1/3 wszystkich osób zarejestrowanych.

Tabela 4. Bezrobotni bez kwalifikacji zawodowych.

Miesiąc	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
Zarejestrowane osoby	3.396	3.513	3.559	3.539	3.514	3.484	3.357	3.279	3.396	3.392	3.369	3.482
Procent z ogółu [%]	35,5	35,4	35,6	36,0	36,3	36,8	36,0	35,9	35,9	35,5	36,2	35,2

Osoby bez doświadczenia zawodowego to głównie absolwenci, ale także inne osoby, które wcześniej nie pracowały. Z danych statystycznych wynika, iż na koniec grudnia zarejestrowanych było w Bytomiu 2.634 takich osób. W ujęciu procentowym stanowiło to 26,6% ogółu zarejestrowanych i jest to spadek o 1,8% licząc rok do roku (28,4% stan na koniec grudnia 2009r.). Głównym czynnikiem, który wpłynął na tak duży spadek liczby osób bez doświadczenia zawodowego jest znaczna ilość zorganizowanych w 2010r. form refundowanych (głównie staży), które przyczyniły się do zdobycia doświadczenia zawodowego jego uczestników.

Tabela 5. Bezrobotni bez doświadczenia zawodowego.

Miesiąc	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
Zarejestrowane osoby	2.727	2.773	2.731	2.623	2.577	2.530	2.544	2.508	2.650	2.614	2.553	2.634
Procent z ogółu [%]	28,5	27,9	27,3	26,9	26,6	26,7	27,3	27,1	27,8	27,3	27,4	26,6

Dane dotyczące braku wykształcenia średniego pokazują nam, że jest to znacząca grupa osób zarejestrowanych. Blisko 7 tysięcy osób zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Bytomiu należy do tej kategorii. Stanowią oni 69,2% ogółu w ujęciu procentowym.

Tabela 6. Bezrobotni bez wykształcenia średniego.

Miesiąc	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
Zarejestrowane osoby	6.600	6.775	6.875	6.803	6.679	6.555	6.456	6.377	6.584	6.611	6.465	6.840
Procent z ogółu [%]	69,0	68,2	68,8	69,2	68,9	69,3	69,3	69,0	69,2	69,2	69,5	69,2

Kolejną kategorią są osoby samotnie wychowujące dzieci. W Bytomiu liczba takich osób na koniec grudnia wyniosła 1.605 osób. Uważa się, że oprócz braku wykształcenia i kwalifikacji zawodowych to właśnie opieka nad dzieckiem jest najczęstszą przyczyną niezatrudniania kandydatów przez pracodawców. Osoby takie niechętnie też, podobnie jak długotrwale bezrobotni, chcą wprowadzać w swoim życiu zmiany i mają małą motywację do aktywnego poszukiwania pracy. Warto również podkreślić, że liczba osób samotnie wychowujących dziecko do 18 roku życia, jest najwyższą w całym województwie śląskim.

Tabela 7. Samotnie wychowujący co najmniej jedno dziecko do 18 roku życia.

Miesiąc	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
Zarejestrowane osoby	1.534	1.517	1.537	1.508	1.514	1.509	1.489	1.494	1.574	1.568	1.525	1.605
Procent z ogółu [%]	16,0	15,3	15,4	15,3	15,6	15,9	15,9	16,2	16,5	16,4	16,4	16,2

Problem ze znalezieniem pracy mają osoby, które w przeszłości pozbawione były wolności. Mogą one wynikać z braku kwalifikacji czy doświadczenia. W Bytomiu na koniec grudnia zarejestrowanych było 486 takich osób. Warto również podkreślić, iż osoby zarejestrowane po odbyciu kary pozbawienia wolności są jedną z najliczniejszych grup w porównaniu do innych Urzędów z terenu województwa.

Tabela 8. Osoby, które po odbyciu pozbawienia wolności nie podjęły zatrudnienia.

Miesiąc	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
Zarejestrowane osoby	445	446	467	457	451	459	462	452	467	452	462	486
Procent z ogółu [%]	4,6	4,5	4,8	4,6	4,6	4,8	4,9	4,9	4,9	4,7	4,9	4,9

Na uwagę zasługuje fakt, iż znaczną część osób zarejestrowanych w tutejszym Urzędzie stanowią kobiety.

Zasadne jest więc przedstawienie przynajmniej danych dotyczących kategorii podjęcia pracy po urodzeniu dziecka oraz wychowania dzieci. W tym przypadku trudno jest odmówić prawa do przebywania matki z dzieckiem, ale należy pamiętać, iż zadaniem Powiatowego Urzędu Pracy jest aktywizacja i pomoc w powrocie na rynek pracy osobom zarejestrowanym.

Tabela 9. Bezrobotne kobiety – ogółem.

Miesiąc	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
Zarejestrowane osoby	5.311	5.424	5.472	5.389	5.371	5.272	5.220	5.252	5.473	5.465	5.175	5.534
Procent z ogółu [%]	55,6	54,6	54,7	54,8	55,4	55,7	56,0	56,8	57,5	57,2	55,6	56,0

Tabela 10. Kobiety, które nie podjęły zatrudnienia po urodzeniu dziecka.

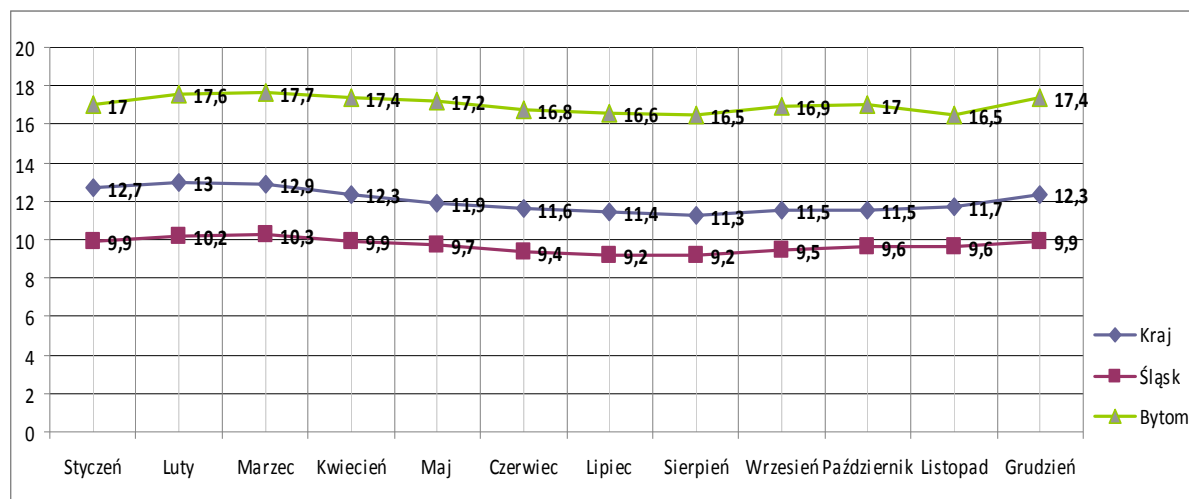
Miesiąc	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
Zarejestrowane osoby	1.468	1.430	1.432	1.419	1.435	1.441	1.459	1.480	1.542	1.551	1.507	1.571
Procent z ogółu [%]	15,4	14,4	14,3	14,4	14,8	15,2	15,7	16,0	16,2	16,2	16,2	15,9

Wielkość bezrobocia i stopa bezrobocia.

Spośród **9.879** osób bezrobotnych zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Bytomiu na koniec grudnia 2010 r.:

- 5.534 (56,0%) bezrobotnych stanowiły kobiety,
- 7.964 (80,6%) osób poprzednio pracowało,
- 241 (2,4%) osób zwolnionych z przyczyn zakładu pracy,
- 1.040 (10,5%) posiadało prawo do zasiłku dla bezrobotnych,
- 1.671 (16,9%) bezrobotnych to młodzież w wieku 18 -24 lata,
- 471 (4,8%) osoby niepełnosprawne,
- 5.145 (52,1%) osoby długotrwale bezrobotne,
- 2.327 (23,6) osoby powyżej 50 roku życia,
- 1.605 (16,2%) osoby samotnie wychowujące co najmniej jedno dziecko do 18 roku życia,
- 3.482 (35,3%) osoby bez kwalifikacji zawodowych,
- 2.634 (26,6%) osoby bez doświadczenia zawodowego.

Wykres 1. Stopa bezrobocia w Bytomiu na tle województwa i kraju w okresie styczeń-grudzień 2010 r.

* Dane statystyczne Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Katowicach

Tabela 11. Stopa bezrobocia oraz liczba osób bezrobotnych w Bytomiu i wybranych miastach na tle kraju - grudzień 2010 r.

Stopa bezrobocia [%]	31.12.2009	31.01.2010	28.02.2010	31.03.2010	30.04.2010	31.05.2010	30.06.2010	31.07.2010	31.08.2010	30.09.2010	31.10.2010	30.11.2010	31.12.2010	Liczba osób bezrobotnych /stan na 31.12.2010/
Kraj	12,1	12,9	13,2	13,0	12,4	12,1	11,6	11,5	11,4	11,5	11,5	11,7	12,3	
woj. śląskie	9,4	10,1	10,4	10,4	10,1	9,8	9,6	9,4	9,3	9,5	9,6	9,6	9,9	181 198
Bytom	16,8	17,1	17,6	17,7	17,4	17,2	16,9	16,6	16,5	16,9	17,0	16,5	17,4	9 879
Katowice	3,3	3,7	4,0	4,2	4,0	3,7	3,5	3,4	3,4	3,4	3,5	3,6	3,8	7 681
Chorzów	11,5	12,3	13,0	13,4	13,0	12,7	11,9	11,5	11,5	11,7	11,6	11,7	11,5	4 676
Gliwice	6,7	7,1	7,4	7,4	7,3	7,0	6,8	6,9	6,8	6,7	6,8	6,7	6,9	6 559
Zabrze	12,1	13,1	13,3	13,5	13,1	13,0	12,8	12,3	12,4	12,3	12,4	12,3	12,7	7 722
Ruda Śląska	7,2	8,3	8,6	8,5	8,3	8,0	7,8	7,4	7,4	7,6	7,7	7,8	8,1	3 923
Sosnowiec	13,1	13,8	14,0	14,0	13,5	13,0	12,8	12,8	12,8	12,8	13,0	12,8	13,3	10 588
Częstochowa	10,3	10,9	11,2	11,2	11,2	11,0	10,9	10,7	10,7	10,8	11,2	11,3	11,6	13 220

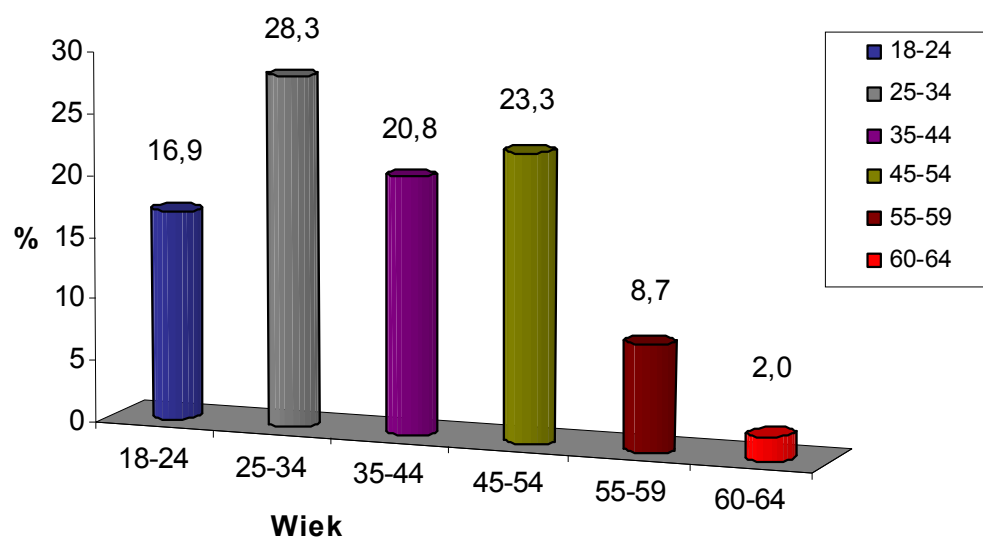
Tabela 12. Bezrobotni zarejestrowani w PUP w Bytomiu w okresie grudzień.2000 r. – 2010 r.

Stan na dzień	bezrobotni ogółem	w tym bezrobotni nowo rejestrowani	% udziału w ogólnej liczbie bezrobotnych
31.12.2000	13.353	979	7,3
31.12.2001	16.031	914	5,7
31.12.2002	17.775	1.011	5,7
31.12.2003	17.853	1.057	5,9
31.12.2004	16.912	1.177	6,9
31.12.2005	15.186	1.338	8,8
31.12.2006	12.341	994	8,1
31.12.2007	8.935	953	10,7

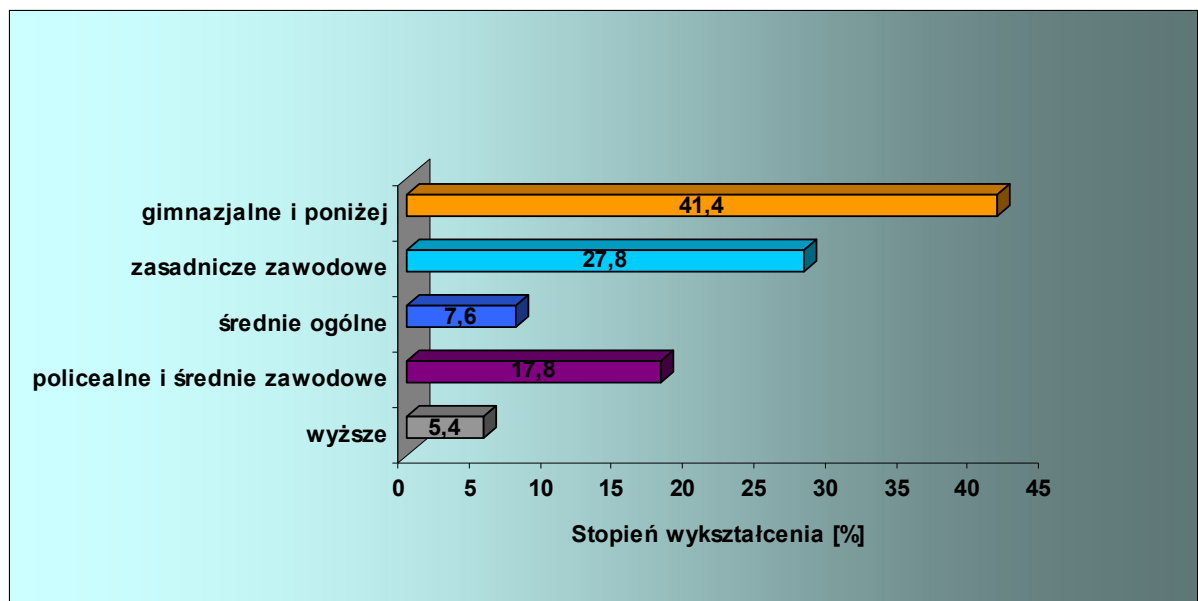
31.12.2008	6.791	1.221	18,0
31.12.2009	9.315	1.274	13,7
31.12.2010	9.879	1.417	14,3

Struktura bezrobocia wg wieku, wykształcenia, czasu pozostawania bez pracy.

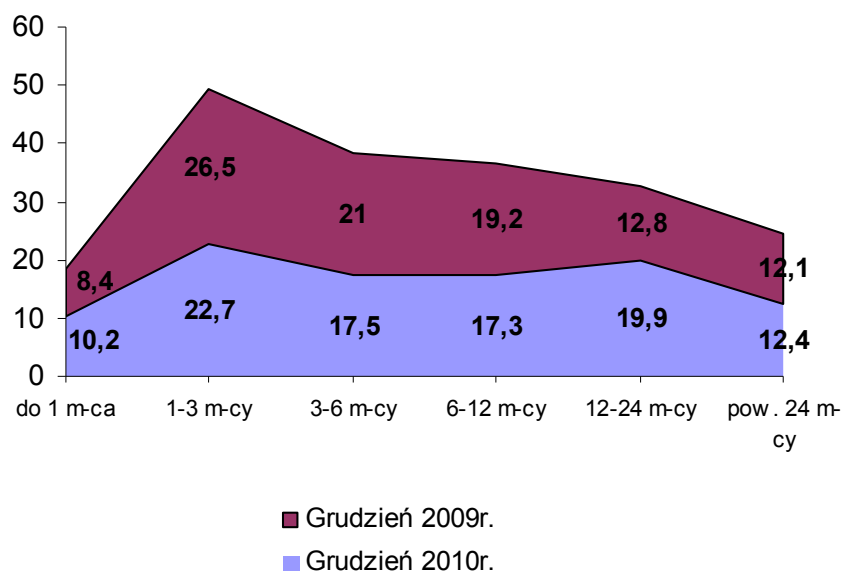
Wykres 2. Struktura bezrobotnych w Bytomiu wg wieku - stan na grudzień 2010 r.

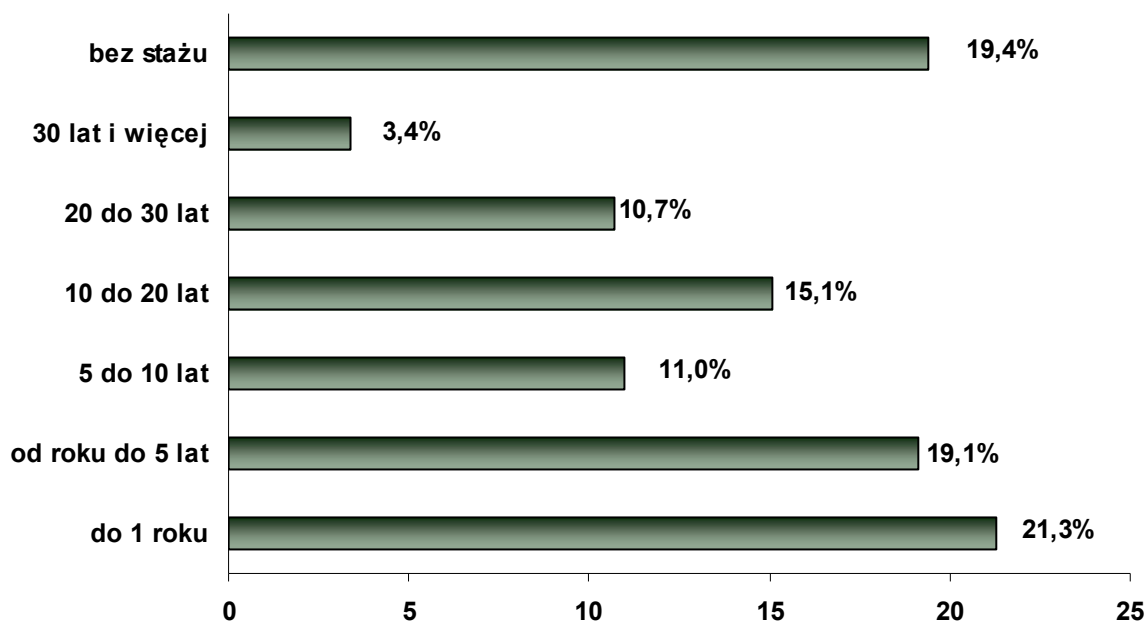
Wykres 3. Struktura bezrobotnych w Bytomiu wg wykształcenia - stan na grudzień 2010 r.

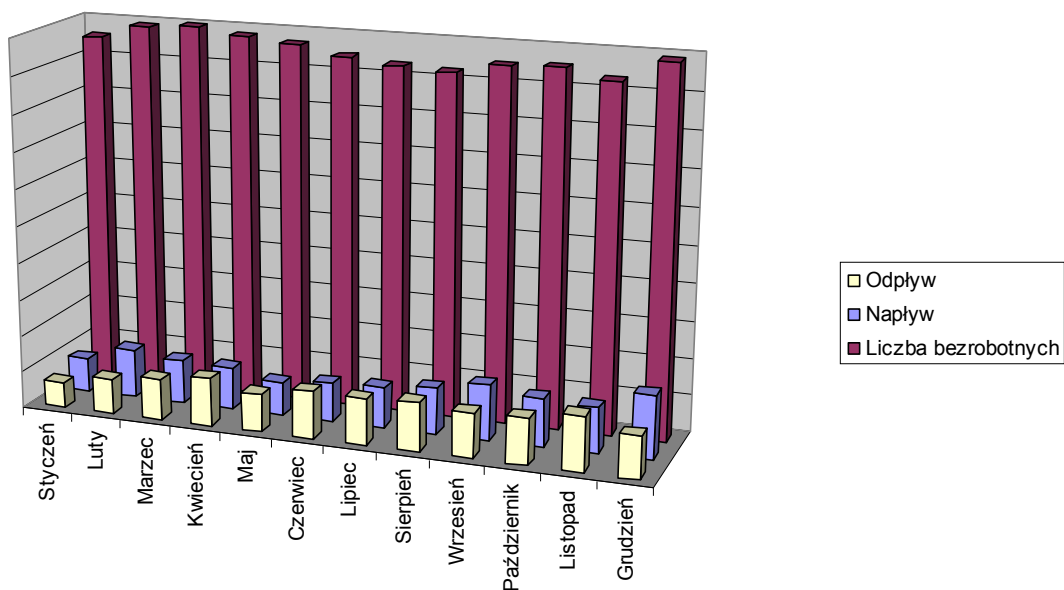
Wykres 4. Struktura bezrobotnych wg czasu pozostawania bez pracy– stan na grudzień 2010 r. w porównaniu do grudnia 2009 r.

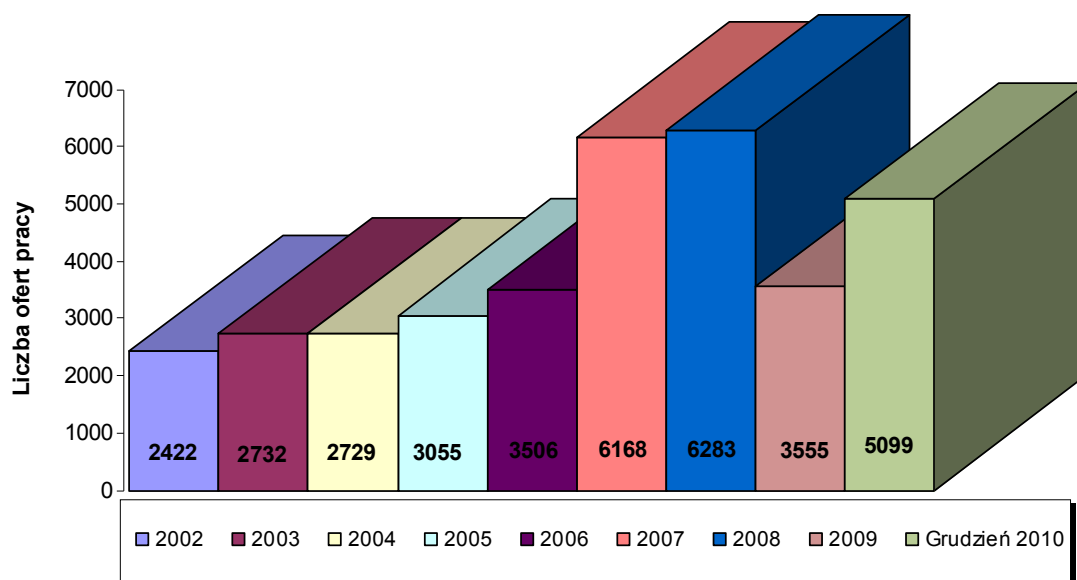
Wykres 5. Struktura bezrobotnych wg stażu pracy – stan na grudzień 2010 r.

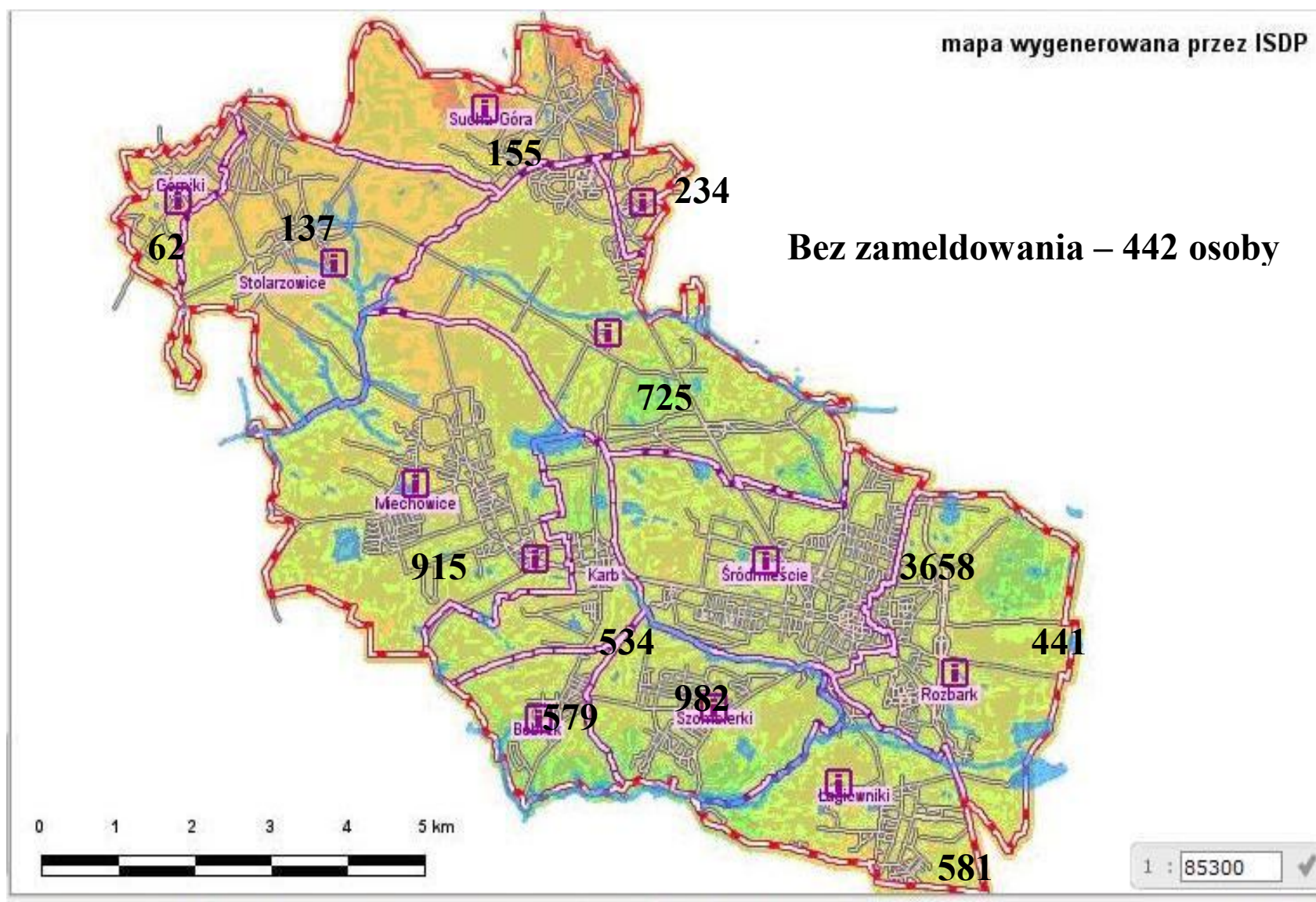
Wykres 6. Struktura bezrobotnych –napływ i odpływ bezrobocia – stan na grudzień 2010 r.

Wykres 7. Liczba ofert pracy – w latach 2002 – 20010.

Wykres 8. Liczba osób bezrobotnych w ujęciu dzielnicowym – stan na listopad 2010 r.

* Źródło: badania własne

3. ANALIZA BEZROBOTNYCH WEDŁUG ZAWODÓW (GRUP ZAWODÓW)

Analizując strukturę bezrobocia wg grup zawodowych w Bytomiu w stosunku do ogólnej grupy bezrobotnych, można określić następujące grupy zawodów występujące najliczniej i najrządziej na lokalnym rynku pracy.

Tabela 13. Struktura bezrobocia wg grup zawodów – najliczniej występujące zawody

Lp.	Kod grupy zawodów	Nazwa grupy zawodów	Bezrobotni ogółem	Kobiety
1	52	Sprzedawcy i pokrewni	12,81%	21,68%
2	72	Robotnicy obróbki metali i mechanicy maszyn i urządzeń	10,37%	2,11%
3	51	Pracownicy usług osobistych	9,01%	13,46%
4	75	Robotnicy w przetwórstwie spożywczym, obróbce drewna, produkcji wyrobów tekstylnych i pokrewni	8,35%	12,15%
5	71	Robotnicy budowlani i pokrewni (z wyłączeniem elektryków)	7,15%	1,10%
6	31	Średni personel nauk fizycznych, chemicznych i technicznych	6,50%	3,56%
7	93	Robotnicy pomocniczy w górnictwie, przemyśle, budownictwie i transporcie	5,40%	2,92%
8	81	Operatorzy maszyn i urządzeń wydobywczych i przetwórczych	5,27%	1,18%
9	91	Pomoce domowe i sprzątaczk	4,39%	7,72%
10	33	Średni personel do spraw biznesu i administracji	4,04%	6,10%

Wymienione w tabeli grupy zawodów są grupami dominującymi. Reprezentanci tych grup stanowią 7329% wszystkich osób bezrobotnych.

Tabela 14. Struktura bezrobocia wg grup zawodów – najrzadziej występujące zawody

Lp.	Kod grupy zawodów	Nazwa grupy zawodów	Bezrobotni ogółem	Kobiety
1	44	Pozostali pracownicy obsługi biura	0,33%	0,46%
2	13	Kierownicy do spraw produkcji i usług	0,25%	0,17%
3	25	Specjaliści do spraw technologii informacyjno-komunikacyjnych	0,18%	0,04%
4	12	Kierownicy do spraw zarządzania i handlu	0,13%	0,07%
5	63	Rolnicy i rybacy pracujący na własne potrzeby	0,12%	0,175%
6	14	Kierownicy w branży hotelarskiej, handlu i innych branżach usługowych	0,12%	0,09%
7	62	Leśnicy i rybacy	0,04%	0,02%
8	95	Sprzedawcy uliczni i pracownicy świadczący usługi na ulicach	0,02%	0,04%
9	92	Robotnicy pomocniczy w rolnictwie, leśnictwie i rybołówstwie	0,02%	0%
10	11	Przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i dyrektorzy generalni	0,02%	0,02%

Przedstawione powyżej 10 grup zawodów reprezentowane jest przez zaledwie 1,23% ogółu bezrobotnych.

Struktura bezrobotnych absolwentów kształtuje się zdecydowanie inaczej. Najliczniej reprezentowane grupy zawodów przedstawia poniższa tabela.

Tabela 15. Struktura bezrobocia wg grup zawodów – najliczniej występujące zawody wśród absolwentów

Lp.	Kod grupy zawodów	Nazwa grupy zawodów	Absolwenci ogółem	Kobiety
1	51	Pracownicy usług osobistych	18,51%	26,73%
2	52	Sprzedawcy i pokrewni	13,22%	22,77%
3	26	Specjaliści z dziedziny prawa, dziedzin społecznych i kultury	10,58%	10,89%

4	24	Specjaliści do spraw ekonomicznych i zarządzania	7,40%	7,92%
5	21	Specjaliści nauk fizycznych, matematycznych i technicznych	5,82%	3,96%
6	31	Średni personel nauk fizycznych, chemicznych i technicznych	5,29%	0%
7	72	Robotnicy obróbki metali, mechanicy maszyn i urządzeń i pokrewni	5,29%	0%
8	33	Średni personel do spraw biznesu i administracji	4,23%	5,94%
9	75	Robotnicy w przetwórstwie spożywczym, obróbce drewna, produkcji wyrobów tekstylnych i pokrewni	4,23%	2,97%
10	23	Specjaliści nauczania i wychowania	3,70%	4,95%

Dane te odzwierciedlają zbliżoną strukturę wykształcenia młodzieży w stosunku do ogółu bezrobotnych. Większość zarejestrowanej młodzieży posiada kwalifikacje wynikające wprost z legitymowania się wykształceniem wyższym lub średnim. Podane grupy obejmują 78,09% ogółu absolwentów.

Analizując bezrobotnych zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Bytomiu według zawodów stwierdza się, że w 2010 roku najliczniejszą grupę stanowiły osoby z wykształceniem zawodowym lub niższym. Wymienione w poniższej tabeli zaledwie 20 zawodów agregują 5 715 osób, które stanowią 57,8% wszystkich zarejestrowanych osób.

Tabela 16. Struktura bezrobocia wg zawodów – najliczniej występujące zawody

Lp.	Kod zawodu	Nazwa zawodu	Bezrobotni ogółem	Kobiety
1	000000	Bez zawodu	2389	1471
2	522301	Sprzedawca	746	688
3	753105	Krawiec	252	248
4	722204	Ślusarz	249	12

5	811101	Górnik eksploatacji podziemnej	234	0
6	911207	Sprzątaczką biurową	200	199
7	512001	Kucharz	194	162
8	331403	Technik ekonomista	173	155
9	711202	Murarz	155	3
10	411004	Technik prac biurowych	127	116
11	931301	Robotnik budowlany	122	5
12	311504	Technik mechanik	112	13
13	753303	Szwaczka	111	110
14	932911	Robotnik pomocniczy w przemyśle przetwórczym	105	64
15	723190	Pozostali mechanicy pojazdów samochodowych	99	0
16	515301	Gospodarz domu	97	82
17	514101	Fryzjer	96	93
18	722314	Tokarz w metalu	86	34
19	311408	Technik elektronik	84	4
20	515303	Robotnik gospodarczy	84	37

4. ANALIZA NAPŁYWU BEZROBOTNYCH WEDŁUG ZAWODÓW (GRUP ZAWODÓW)

Struktura napływu bezrobotnych według zawodów w minionym roku odzwierciedla grupy zawodów generujących bezrobocie.

Zdecydowanie największy napływ bezrobotnych odnotowuje się w grupach zawodów związanych z przemysłem i usługami. 10 dominujących grup zawodów agreguje 70,25% ogółu bezrobotnych.

Tabela 17. Struktura napływu bezrobotnych wg grup zawodowych – największy napływ

Lp.	Kod grupy zawodów	Nazwa grupy zawodów	Bezrobotni ogółem	Kobiety
1	52	Sprzedawcy i pokrewni	12,76%	21,70%
2	51	Pracownicy usług osobistych	9,20%	13,19%
3	72	Robotnicy obróbki metali, mechanicy maszyn i urządzeń i pokrewni	9,05%	2,04%
4	75	Robotnicy w przetwórstwie spożywczym, obróbce drewna, produkcji wyrobów tekstylnych i pokrewni	7,51%	10,02%
5	31	Średni personel nauk fizycznych, chemicznych i technicznych	7,30%	3,70%
6	71	Robotnicy budowlani i pokrewni (z wyłączeniem elektryków)	6,36%	1,09%
7	33	Średni personel do spraw biznesu i administracji	5,11%	7,94%
8	81	Operatorzy maszyn i urządzeń wydobywczych i przetwórczych	4,53%	1,00%
9	93	Robotnicy pomocniczy w górnictwie, przemyśle, budownictwie i transporcie	4,53%	2,35%
10	74	Elektrycy i elektronicy	3,90%	0,69%

W najmniejszym stopniu bezrobocie generują grupy zawodów związane z leśnictwem rolnictwem, rybołówstwem, co ma związek z profilem gospodarczym Bytomia oraz grupy zawodów związane z wysokimi kwalifikacjami pracowników, dotyczące kadry zarządzającej.

Tabela 18. Struktura napływu bezrobotnych wg grup zawodowych – najmniejszy napływ

Lp.	Kod grupy zawodów	Nazwa grupy zawodów	Bezrobotni ogółem	Kobiety
1	62	Leśnicy i rybacy	0	0
2	95	Sprzedawcy uliczni i pracownicy świadczący usługi na ulicach	0,0333	0,0628
3	12	Kierownicy do spraw zarządzania i handlu	0,05	0
4	11	Przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i dyrektorzy generalni	0,0667	0,0628
5	63	Rolnicy i rybacy pracujący na własne potrzeby	0,0667	0,0943
6	92	Robotnicy pomocniczy w rolnictwie, leśnictwie i rybołówstwie	0,1	0
7	14	Kierownicy w branży hotelarskiej, handlu i innych branżach usługowych	0,1334	0,0943
8	13	Kierownicy do spraw produkcji i usług	0,1667	0,1256
9	44	Pozostali pracownicy obsługi biura	0,2667	0,2828
10	53	Pracownicy opieki osobistej i pokrewni	0,3668	0,6284

Napływ bezrobotnych absolwentów kształtował się nieco inaczej. Największy napływ odnotowano w grupach zawodów związanych z wykształceniem średnim. Znaczną część stanowiły osoby z grup zawodowych „specjaliści”. Do tej grup zalicza się między innymi Specjaliści z dziedziny prawa, dziedzin społecznych i kultury, nauczania i wychowania, nauk fizycznych, matematycznych i technicznych, pracowników ds. ekonomicznych i zarządzania.

10 dominujących grup obejmuje 76,94% ogółu absolwentów.

Tabela 19. Struktura napływu bezrobotnych absolwentów wg grup zawodowych – największy napływ

Lp.	Kod grupy zawodów	Nazwa grupy zawodów	Absolwenci ogółem	Kobiety
1	51	Pracownicy usług osobistych	13,61%	18,07%
2	52	Sprzedawcy i pokrewni	10,09%	14,86%
3	26	Specjaliści z dziedziny prawa, dziedzin społecznych i kultury	10,09%	14,05%
4	23	Specjaliści nauczania i wychowania	9,38%	13,65%
5	21	Specjaliści nauk fizycznych, matematycznych i technicznych	8,21%	6,02%
6	24	Specjaliści do spraw ekonomicznych i zarządzania	7,98%	8,03%
7	33	Średni personel do spraw biznesu i administracji	5,86%	8,03%
8	31	Średni personel nauk fizycznych, chemicznych i technicznych	5,16%	1,60%
9	35	Technicy informatycy	3,28%	1,20%
10	32	Średni personel do spraw zdrowia	3,28%	3,61%

Nie zanotowano napływu dotyczącego absolwentów w następujących grupach zawodowych:

- Leśnicy i rybacy,
- Kierownicy do spraw zarządzania i handlu,
- Rolnicy i rybacy pracujący na własne potrzeby,
- Robotnicy pomocniczy w rolnictwie, leśnictwie i rybołówstwie,
- Kierownicy w branży hotelarskiej, handlu i innych branżach usługowych,
- Pozostali pracownicy obsługi biura,
- Pracownicy opieki osobistej i pokrewni,
- Pracownicy pomocniczy przygotowujący posiłki,
- Monterzy,
- Kierowcy i operatorzy pojazdów,
- Pomoce domowe i sprzątaczkę,
- Operatorzy maszyn i urządzeń wydobywczych i przetwórczych.

Analiza napływu bezrobotnych według zawodów w Powiatowym Urzędzie Pracy w Bytomiu wskazuje, że w drugiej połowie 2010 roku najliczniej rejestrowały się osoby z wykształceniem zawodowym lub niższym. Wymienione w poniższej tabeli zaledwie 20 zawodów agregują 4570 osób, które stanowią 56,55% wszystkich noworejestrowanych osób, których było 8081.

Tabela 20. Struktura napływu bezrobotnych wg zawodów – najliczniej występujące zawody

Lp.	Kod zawodu	Nazwa zawodu	Bezrobotni ogółem	Kobiety
1	000000	Bez zawodu	2082	1083
2	522301	Sprzedawca	586	535
3	331403	Technik ekonomista	195	171
4	753105	Krawiec	172	169
5	811101	Górnik eksploatacji podziemnej	164	0
6	722204	Ślusarz	154	8
7	512001	Kucharz	131	93
8	911207	Sprzątaczką biurową	121	120
9	711202	Murarz	109	3
10	514101	Fryzjer	103	100
11	311408	Technik elektronik	99	4
12	411004	Technik prac biurowych	95	87
13	311504	Technik mechanik	88	6
14	931301	Robotnik budowlany	84	2
15	723190	Pozostali mechanicy pojazdów samochodowych	74	0
16	753303	Szwaczka	66	65
17	512002	Kucharz małej gastronomii	64	41
18	522305	Technik handlowiec	63	56
19	311204	Technik budownictwa	60	22
20	515301	Gospodarz domu	60	49

Napływ bezrobotnych absolwentów kształtował się nieco inaczej. Największy napływ odnotowano w zawodach związanych z wykształceniem średnim. 20 dominujących zawodów obejmuje 68,572% ogółu noworejestrowanych absolwentów, których łącznie było 665.

Tabela 21. Struktura napływu bezrobotnych absolwentów wg zawodów – najliczniej występujące zawody

Lp.	Kod zawodów	Nazwa zawodu	Absolwenci ogółem	Kobiety
1	000000	Bez zawodu	239	119
3	522301	Sprzedawca	32	30
2	235107	Pedagog	32	28
4	514101	Fryzjer	21	19
5	331403	Technik ekonomista	18	14
6	512002	Kucharz małej gastronomii	13	7
7	351203	Technik informatyk	10	3
8	512001	Kucharz	9	5
9	264302	Filolog - filologia obcojęzyczna	9	6
10	711202	Murarz	8	0
11	311408	Technik elektronik	8	0
12	242217	Specjalista administracji publicznej	8	6
13	514105	Technik usług fryzjerskich	8	7
14	422402	Technik hotelarstwa	7	5
15	251902	Specjalista zastosowań informatyki	7	1
16	322002	Technik żywienia i gospodarstwa domowego	6	3
17	228301	Fizjoterapeuta	6	5
18	751201	Cukiernik	5	2
19	263102	Ekonomista	5	4
20	741203	Elektromechanik pojazdów samochodowych	5	0

5. ANALIZA OFERT PRACY WG ZAWODÓW (GRUP ZAWODÓW)

Od 2002 roku zauważalny był bardzo duży wzrost liczby ofert pracy dostępnych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Bytomiu. W roku 2008 zgłoszono 6.283 ofert pracy (co jest wartością największą w przeciągu ostatnich siedmiu lat). W roku 2009 z racji światowego kryzysu i recesji na rynku pracy, liczba ofert drastycznie spadła do poziomu z roku 2006 i wyniosła 3.555 ofert. W roku 2010 z racji poprawy koniunktury w gospodarce liczba ofert pracy zwiększyła się i wynosiła 5.099 ofert.

Tabela 22. Liczba ofert pracy w latach 2002-2010

	Oferty pracy w 2002 r.	Oferty pracy w 2003 r.	Oferty pracy w 2004 r.	Oferty pracy w 2005 r.	Oferty pracy w 2006 r.	Oferty pracy w 2007 r.	Oferty pracy w 2008 r.	Oferty pracy w 2009 r.	Oferty pracy w 2010 r.
Ogółem:	2.422	2.732	2.729	3.055	3.506	6.168	6.283	3.555	5.099

Z analizy struktury ofert pracy wg grup zawodowych wynika, iż najczęściej składane były oferty pracy w handlu, usługach, budownictwie i przemyśle. 10 dominujących grup zawodowych agregują 74,1% ogółu ofert pracy.

Tabela 23. Struktura ofert pracy wg grup zawodowych – najczęściej składane oferty

Lp.	Kod grupy zawodów	Nazwa grup zawodowych	Oferty pracy zgłoszone w II półroczu 2010 roku
1	51	Pracownicy usług osobistych	14,34%
2	41	Sekretarki, operatorzy urządzeń biurowych i pokrewni	12,09%
3	71	Robotnicy budowlani i pokrewni (z wyłączeniem elektryków)	11,66%
4	52	Sprzedawcy i pokrewni	8,72%
5	93	Robotnicy pomocniczy w górnictwie, przemyśle, budownictwie i transporcie	5,89%
6	54	Pracownicy usług ochrony	5,11%
7	91	Pomoce domowe i sprzątaczk	4,76%

8	83	Kierowcy i operatorzy pojazdów	4,06%
9	96	Ładowacze nieczystości i inni pracownicy przy pracach prostych	3,95%
10	75	Robotnicy w przetwórstwie spożywczym, obróbce drewna, produkcji wyrobów tekstylnych i pokrewni	3,52%

Ze względu na profil gospodarczy Bytomia, nie odnotowano żadnych ofert pracy w grupach: „Leśnicy i rybacy”, „Rolnicy i rybacy pracujący na własne potrzeby”, „Robotnicy pomocniczy w rolnictwie, leśnictwie i rybołówstwie”.

Ranking zawodów, w których złożono najwięcej ofert pracy w Bytomiu w roku 2010 r. prezentuje się następująco:

1. robotnik gospodarczy – **841** ofert pracy,
2. pracownik biurowy – **555** ofert pracy,
3. sprzedawca – **244** oferty pracy,
4. sprzątaczką – **244** oferty pracy,
5. robotnik budowlany – **159** ofert pracy,
6. pracownik ochrony osób i mienia – **121** ofert pracy,
7. murarz – **120** ofert pracy,
8. robotnicy przy pracach prostych – **100** ofert pracy,
9. telemarketer – **82** oferty pracy,
10. kierowca samochodów ciężarowych – **79** ofert pracy,
11. pomoc kuchenna – **68** ofert pracy,
12. technolog robót wykończeniowych w budownictwie, - **66** ofert pracy,
13. magazynier – **57** ofert pracy,
14. przedstawiciel handlowy – **56** ofert pracy,
15. szwaczka – **54** oferty pracy,
16. listonosz – **40** ofert pracy,
17. kucharz – **37** ofert pracy,
18. sortowacz – **31** ofert pracy,
19. pozostali ogrodnicy i sadownicy – **30** ofert pracy,
20. dozorca – **28** ofert pracy.

6. ANALIZA ZAWODÓW DEFICYTOWYCH I NADWYŻKOWYCH

Analiza porównawcza ofert pracy i bezrobotnych wg zawodów pozwala wskazać zawody „nadwyżkowe” i „deficytowe” wśród zarejestrowanych bezrobotnych.

Dane zawarte w zestawieniu zawodów deficytowych i nadwyżkowych w II półroczu 2010 roku pokazują, że rynek pracy Bytomiu związany jest przede wszystkim z problematyką zawodów nadwyżkowych.

Spośród 802 zawodów, które występują na bytomskim rynku pracy, aż 119 pozycji klasyfikuje się jako zawody nadwyżkowe, 25 pozycje stanowią zawody zrównoważone, natomiast 60 zawodów zalicza się do zawodów deficytowych. Pozostałe 598 zawodów to takie, gdzie występuje sytuacja napływu ofert przy jednoczesnym braku rejestracji osób, bądź odwrotnie.

Na przykładnie dużych grup zawodów wygląda to następująco:

Tabela 24. Ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych wg grup zawodów

Lp.	Kod grupy zawodów	Nazwa grupy zawodów	Wskaźnik intensywności nadwyżki (deficytu) zawodów	Nadwyżka /deficyt
1	2	3	4	5
1	62	Leśnicy i rybacy	0	Zawody nadwyżkowe
2	63	Rolnicy i rybacy pracujący na własne potrzeby	0	
3	92	Robotnicy pomocniczy w rolnictwie, leśnictwie i rybołówstwie	0	
4	61	Rolnicy produkcji towarowej	0,0222	
5	31	Średni personel nauk fizycznych, chemicznych i technicznych	0,0753	
6	25	Specjaliści do spraw technologii informacyjno-komunikacyjnych	0,0833	
7	21	Specjaliści nauk fizycznych, matematycznych i technicznych	0,0909	
8	26	Specjaliści z dziedziny prawa, dziedzin społecznych i kultury	0,1329	
9	73	Rzemieślnicy i robotnicy poligraficzni	0,1333	
10	24	Specjaliści do spraw ekonomicznych i zarządzania	0,1585	
11	33	Średni personel do spraw biznesu i administracji	0,1596	
12	72	Robotnicy obróbki metali, mechanicy maszyn i urządzeń i pokrewni	0,1602	
13	81	Operatorzy maszyn i urządzeń	0,1985	

		wydobywczych i przetwórczych		
14	75	Robotnicy w przetwórstwie spożywczym, obróbce drewna, produkcji wyrobów tekstylnych i pokrewni	0,2018	
15	74	Elektrycy i elektronicy	0,2094	
16	32	Średni personel do spraw zdrowia	0,2177	
17	14	Kierownicy w branży hotelarskiej, handlu i innych branżach usługowych	0,25	
18	11	Przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i dyrektorzy generalni	0,25	
19	42	Pracownicy obsługi klienta	0,2716	
20	52	Sprzedawcy i pokrewni	0,2937	
21	13	Kierownicy do spraw produkcji i usług	0,3	
22	22	Specjaliści do spraw zdrowia	0,3023	
23	35	Technicy informatycy	0,3898	
24	43	Pracownicy do spraw finansowo-statystycznych i ewidencji materiałowej	0,398	
25	23	Specjaliści nauczania i wychowania	0,4433	
26	93	Robotnicy pomocniczy w górnictwie, przemyśle, budownictwie i transporcie	0,5588	
27	44	Pozostali pracownicy obsługi biura	0,5625	
28	91	Pomoce domowe i sprzątaczk	0,644 Zawody nadwyżkowe	
29	51	Pracownicy usług osobistych	0,6703	
30	82	Monterzy	0,7097	
31	71	Robotnicy budowlani i pokrewni (z wyłączeniem elektryków)	0,788	
32	53	Pracownicy opieki osobistej i pokrewni	0,8182	
33	83	Kierowcy i operatorzy pojazdów	1,1798	
34	95	Sprzedawcy uliczni i pracownicy świadczący usługi na ulicach	1,5	Zawody deficytowe
35	94	Pracownicy pomocniczy przygotowujący posiłki	1,5769	
36	34	Średni personel z dziedziny prawa, spraw społecznych, kultury i pokrewny	1,6563	
37	12	Kierownicy do spraw zarządzania i handlu	1,6667	
38	96	Ładowacze nieczystości i inni pracownicy przy pracach prostych	1,6721	
39	54	Pracownicy usług ochrony	1,913	
40	41	Sekretarki, operatorzy urządzeń biurowych i pokrewni	2,6218	

W zamieszczonej poniżej tabeli przedstawiono zawody nadwyżkowe uszeregowane wg wielkości nadwyżki osób bezrobotnych zarejestrowanych w II półroczu.2010 roku do liczby ofert pracy pozyskanych w analogicznym okresie przez Powiatowy Urząd Pracy w Bytomiu.

Tabela 25. Zawody nadwyżkowe

Kod zawodu	Nazwa zawodu	Wskaźnik intensywności nadwyżki (deficytu) zawodu
331403	Technik ekonomista	0,0051
311408	Technik elektronik	0,0101
311504	Technik mechanik	0,0114
723190	Pozostali mechanicy pojazdów samochodowych	0,0135
932911	Robotnik pomocniczy w przemyśle przetwórczym	0,0169
722314	Tokarz w metalu	0,0333
711503	Stolarz budowlany	0,0357
713101	Malarz - tapeciarz	0,0435
524990	Pozostali pracownicy sprzedaży i pokrewni gdzie indziej niesklasyfikowani	0,0444
515301	Gospodarz domu	0,05
911206	Salowa	0,05
741290	Pozostali elektromechanicy i elektromonterzy	0,0513
722204	Ślusarz	0,0584
311303	Technik elektryk	0,0625
732303	Introligator poligraficzny	0,0625
242222	Specjalista do spraw organizacji usług gastronomicznych, hotelarskich i turystycznych	0,0667
351203	Technik informatyk	0,0698
241306	Specjalista do spraw finansów	0,0833
753105	Krawiec	0,0872
241103	Specjalista do spraw rachunkowości	0,0909
242390	Pozostali specjaliści do spraw zarządzania zasobami ludzkimi	0,1
311204	Technik budownictwa	0,1
523002	Kasjer handlowy	0,1
334306	Technik administracji	0,1026
311590	Pozostali technicy mechanicy	0,1111
522305	Technik handlowiec	0,1111
912102	Pracznia	0,1111
513202	Barman	0,1176
143990	Pozostali kierownicy do spraw innych typów usług gdzie indziej niesklasyfikowani	0,125
325502	Inspektor bezpieczeństwa i higieny pracy	0,125
732290	Pozostali drukarze	0,125
332302	Zaopatrzeniowiec	0,1429
723103	Mechanik pojazdów samochodowych	0,1429
752290	Pozostali stolarze meblowi i pokrewni	0,1429
514101	Fryzjer	0,1456
134990	Pozostali kierownicy w instytucjach usług wyspecjalizowanych gdzie indziej niesklasyfikowani	0,1667
261906	Prawnik legislator	0,1667
721404	Monter konstrukcji stalowych	0,1667
751204	Piekarz	0,1667
512001	Kucharz	0,1679
325905	Opiekunka dziecięca	0,2

723303	Mechanik maszyn i urządzeń budowlanych i melioracyjnych	0,2
741203	Elektromechanik pojazdów samochodowych	0,2083
325401	Technik fizjoterapii	0,2143
321103	Technik elektroradiolog	0,2222
514105	Technik usług fryzjerskich	0,2222
513101	Kelner	0,2273
522301	Sprzedawca	0,2423
243106	Specjalista do spraw marketingu i handlu	0,25
243203	Specjalista do spraw public relations	0,25
321301	Technik farmaceutyczny	0,25
325601	Ratownik medyczny	0,25
834401	Kierowca operator wózków jezdniowych	0,25
721306	Blacharz samochodowy	0,2727
752208	Stolarz meblowy	0,3077
753303	Szwaczka	0,3182
251903	Tester oprogramowania komputerowego	0,3333
311104	Technik geodeta	0,3333
311206	Technik drogownictwa	0,3333
351103	Technik teleinformatyk	0,3333
421103	Kasjer bankowy	0,3333
422602	Recepcjonista	0,3333
441990	Pozostali pracownicy obsługi biura gdzie indziej niesklasyfikowani	0,3333
611303	Ogrodnik	0,3333
712601	Hydraulik	0,3333
721207	Spawacz ręczny gazowy	0,3333
721208	Spawacz ręczny łukiem elektrycznym	0,3333
331301	Księgowy	0,3448
263401	Psycholog	0,375
741101	Elektromonter instalacji elektrycznych	0,375
742201	Monter instalacji i urządzeń telekomunikacyjnych (telemonter)	0,375
222101	Pielęgniarka	0,4
711401	Betoniarz	0,4
712604	Monter instalacji i urządzeń sanitarnych	0,4
962105	Goniec	0,4
741207	Elektromonter (elektryk) zakładowy	0,4222
431101	Asystent do spraw księgowości	0,4286
712204	Posadzkarz	0,4375
712602	Monter instalacji centralnego ogrzewania i ciepłej wody	0,4444
832203	Kierowca samochodu osobowego	0,45
713102	Malarz budowlany	0,4516
213207	Inżynier zootechniki	0,5
214490	Pozostali inżynierowie mechanicy	0,5
216604	Projektant grafiki	0,5
234190	Pozostali nauczyciele szkół podstawowych	0,5
242304	Doradca zawodowy	0,5
242307	Specjalista do spraw kadr	0,5
252301	Administrator sieci informatycznej	0,5
311409	Technik elektroniki medycznej	0,5
311990	Pozostali technicy nauk fizycznych i technicznych gdzie indziej niesklasyfikowani	0,5
322001	Dietetyk	0,5
333906	Technik organizacji reklamy	0,5

524502	Sprzedawca w stacji paliw	0,5
541306	Portier	0,5
752305	Pilarz	0,5
752205	Stolarz	0,5294
432103	Magazynier	0,5306
412001	Sekretarka	0,5455
721290	Pozostali spawacze i pokrewni	0,5714
818990	Pozostali operatorzy stacjonarnych maszyn i urządzeń gdzie indziej niesklasyfikowani	0,6
932990	Pozostali robotnicy przy pracach prostych w przemyśle	0,6
241202	Doradca finansowy	0,625
931205	Robotnik drogowy	0,625
711202	Murarz	0,6422
432302	Dyspozytor transportu samochodowego	0,6667
524904	Hostessa	0,6667
931207	Robotnik torowy	0,6667
961302	Robotnik placowy	0,6667
325402	Technik masażysta	0,7
713203	Lakiernik samochodowy	0,7143
514202	Kosmetyczka	0,7333
711502	Cieśla szalunkowy	0,75
721301	Blacharz	0,75
712101	Dekarz*	0,76
911207	Sprzątaczkę biurową	0,8017
541390	Pozostali pracownicy ochrony osób i mienia	0,8444
751105	Rzeźnik - wędliniarz	0,85
711601	Brukarz	0,8571
962906	Woźny	0,875

Zamieszczona poniżej tabela przedstawia, z kolei, zawody deficytowe uszeregowane według wielkości deficytu osób bezrobotnych zarejestrowanych w okresie II półrocza 2010 roku do liczby ofert pracy pozyskanych w analogicznym okresie przez Powiatowy Urząd Pracy w Bytomiu.

Tabela 26. Zawody deficytowe

Kod zawodu	Nazwa zawodu	Wskaźnik intensywności nadwyżki (deficytu) zawodu
962990	Pozostali pracownicy przy pracach prostych gdzie indziej niesklasyfikowani	36
541307	Pracownik ochrony fizycznej bez licencji	31,5
821990	Pozostali monterzy gdzie indziej niesklasyfikowani	22
512090	Pozostali kucharze	16
712990	Pozostali robotnicy budowlani robót wykończeniowych i pokrewni gdzie indziej niesklasyfikowani	15
962905	Szatniarz	14
522304	Sprzedawca w branży spożywczej	11
524404	Telemarketer	11

711404	Zbrojarz	11
711501	Cieśla	11
912202	Operator myjni	8
711101	Konserwator budynków	7
712703	Monter instalacji wentylacyjnych i klimatyzacyjnych	7
811105	Operator koparko - ładowarki	6,6667
243305	Specjalista do spraw sprzedaży	6
341201	Asystent osoby niepełnosprawnej	6
712612	Monter sieci wodnych i kanalizacyjnych	6
515303	Robotnik gospodarczy	5,1296
522306	Technik księgarstwa	5
811303	Wiertacz odwiertów eksploatacyjnych i geofizycznych	5
832202	Kierowca samochodu dostawczego	5
962103	Dostawca potraw	5
524902	Doradca klienta	4,5
741103	Elektryk	4,5
234113	Nauczyciel nauczania początkowego	4,3333
234201	Nauczyciel przedszkola	3,6667
932914	Wydawca materiałów	3,5
712303	Tynkarz	3,3333
411004	Technik prac biurowych	3,1053
311106	Technik geolog	3
331203	Referent (asystent) bankowości	3
341203	Opiekun w domu pomocy społecznej	3
713201	Lakiernik	3
753202	Krojeży	3
814104	Wulkanizator	3
912103	Prasowaczka ręczna	3
911203	Pokojowa	2,6667
352203	Technik telekomunikacji	2,5714
833203	Kierowca samochodu ciężarowego	2,4348
932913	Sortowacz	2,3846
432190	Pozostali magazynierzy i pokrewni	2,3333
214202	Inżynier budownictwa - budownictwo ogólne	2
233008	Nauczyciel języka angielskiego	2
311508	Technik mechanik maszyn i urządzeń	2
325101	Asystentka stomatologiczna	2
422603	Rejestratorka medyczna	2
722313	Tokarz / frezer obrabiarek sterowanych numerycznie	2
732205	Maszynista maszyn offsetowych	2
751104	Rozbieracz - wykrawacz	2
833101	Kierowca autobusu	2
962106	Kolporter	2
712904	Technolog robót wykończeniowych w budownictwie	1,8636
941201	Pomoc kuchenna	1,5769
951002	Dystrybutor ulotek	1,5
325907	Terapeuta zajęciowy	1,4
723104	Mechanik samochodów ciężarowych	1,4
332203	Przedstawiciel handlowy	1,3333
742203	Monter sieci telekomunikacyjnych	1,3333
753190	Pozostali krawcy, kuśnierze, kapelusznicy i pokrewni	1,25
723105	Mechanik samochodów osobowych	1,2308

Kolejna tabela przedstawia zawody cechujące się równowagą pomiędzy zapotrzebowaniem a liczbą poszukujących pracy w tym zawodzie.

Tabela 27. Zawodu zrównoważone

Kod zawodu	Nazwa zawodu	Wskaźnik intensywności nadwyżki (deficytu) zawodu
"411090"	Pozostali pracownicy obsługi biurowej	1,1
"932101"	Pakowacz	1,1
"962902"	Dozorca	1,037
"216102"	Architekt wnętrz	1
"228301"	Fizjoterapeuta	1
"264390"	Pozostali filolodzy i tłumacze	1
"314407"	Technik technologii żywności - produkcja piekarsko-ciastkarska	1
"332101"	Agent ubezpieczeniowy	1
"343301"	Bibliotekarz*	1
"343402"	Szef kuchni (kuchmistrz)	1
"351201"	Konserwator systemów komputerowych i sieci	1
"532904"	Sanitariusz szpitalny	1
"541901"	Pracownik obsługi monitoringu	1
"712401"	Monter izolacji budowlanych*	1
"712603"	Monter instalacji gazowych*	1
"722206"	Ślusarz narzędziowy	1
"722301"	Frezer	1
"723101"	Mechanik autobusów	1
"731305"	Złotnik - jubiler*	1
"741201"	Elektromechanik*	1
"818204"	Palacz kotłów centralnego ogrzewania gazowych	1
"834202"	Operator maszyn drogowych	1
"932901"	Konserwator części	1
"932910"	Pomocnik piekarza	1
"931301"	Robotnik budowlany	0,9524

Zjawiskiem częstym przy realizacji ofert pracy jest brak kandydatów do pracy. Bardzo często ma również miejsce sytuacja, że bezrobotni odmawiają przyjęcia proponowanych przez Urząd Pracy ofert pracy. Przyczyną odmów przyjęcia ofert pracy, stażu, bądź szkolenia jest przede wszystkim fakt, że wiele osób bezrobotnych zgłasza się do Urzędu Pracy w związku z koniecznością uzyskania ubezpieczenia zdrowotnego oraz świadczeń opieki społecznej i osoby te nie są zainteresowane pracą lub inną formą aktywizacji zawodowej. Ponadto oferty pracy lokalnych pracodawców są często nieatrakcyjne z uwagi na minimalną płacę lub propozycje pracy w ramach umowy-zlecenia lub umowy o dzieło.

7. WNIOSKI

Struktura zawodowa bezrobotnych zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Bytomiu jest odzwierciedleniem zmian gospodarczych, które dokonały się w mieście. Charakteryzuje się ona przewagą zawodów związanych z tradycyjnymi gałęziami gospodarki, jakimi były w Bytomiu górnictwo i hutnictwo.

Kolejny raz potwierdza to przeprowadzona analiza, która wskazuje, że popyt na określone grupy zawodów jest kształtowany przez tendencje zawodowe, które generują pojawianie się nowych zawodów, wpływają na zanikanie zawodów istniejących oraz decydują o całkowitym braku popytu na wybrane zawody i specjalności.

Stalą od lat tendencją bytomskiego rynku pracy jest dominacja zawodów nadwyżkowych, które znacznie przewyższają liczbę zawodów deficytowych.

Wyniki przeprowadzonej analizy zawodów deficytowych i nadwyżkowych wykorzystywane są na bieżąco przez Powiatowy Urząd Pracy w Bytomiu w szczególności do:

- usprawnienia działań pośrednictwa pracy poprzez uzyskanie informacji o aktualnej sytuacji na bytomskim rynku pracy pod kątem szansy na uzyskanie zatrudnienia,
- korekty struktury kształcenia zawodowego w przygotowywanych corocznie wspólnie z Wydziałem Edukacji Urzędu Miasta „planach naborowych” do szkół ponagimnazjalnych,
- określenia odpowiednich kierunków szkoleń organizowanych dla osób bezrobotnych,
- usprawnienia działań Działu Doradztwa Zawodowego i Informacji Zawodowej poprzez wskazanie zawodów nadwyżkowych i deficytowych,
- ułatwienia realizacji aktywnych form ograniczających długotrwałe bezrobocie poprzez realizację założeń outplacementu tj. programu zwolnień monitorowanych w zakresie tworzenia oferty przekwalifikowań.

Zanalizowanie lokalnego rynku pracy jest zadaniem trudnym, czasochłonnym i kosztownym.

Monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych oraz wnioski sformułowane w trakcie analizy przedmiotu badania, stanowią obraz lokalnego rynku pracy, który charakteryzuje tylko pewien fragment rzeczywistości. Wolne miejsca pracy, którymi dysponował Powiatowy Urząd Pracy w Bytomiu w minionym roku nie odzwierciedlały struktury wszystkich ofert

dostępnych na lokalnym rynku pracy. Część bezrobotnych z terenu Bytomia podjęła pracę poza jego obszarem, co sprawia, że monitoring tworzony dla lokalnego rynku pracy nie pokazuje faktycznego zapotrzebowania pracodawców na pracowników w określonych zawodach.